

EKOLOŠKI

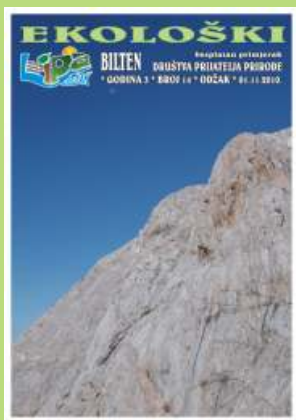
BILTEN

besplatan primjerak

DRUŠTVA PRIJATELJA PRIRODE

*** GODINA 3 * BROJ 14 * ODŽAK * 01.11.2010.**

Mjesec iznad
Triglava

Ekološki bilten

Društva prijatelja prirode "Lipa"

Tel.: 031 762 135

031 711 666

Fax.: 031 711 665

www.vrbovac.com

dpp.lipa.odzak@gmail.com

Glavni i odgovorni urednik

Ivo Lubina

Izvršni urednik

Zijad Terzić

Redakcija

Niaz Šabić

Katarina Čamber

Asmer Kršić

Mirzeta Topolović

Grafička obrada

Ivica Katić

Lektor

prof. Dževida Porobić

Tiraž

200 primjeraka

Štampa

GRAFIK DESIGN Odžak

Projekt izdavanja Biltena financira:

FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

MINISTARSTVO PROMETA,
VEZA, TURIZMA I ZAŠTITE
OKOLIŠA ŽUPANIJA
POSAVSKE

OPĆINA ODŽAK

MISLITE DA STE DALEKO OD KATASTROFA!!

Mislite li: da je Mađarska daleko i da Sava ne može uzvodno nositi crveni otrovni mulj! Da tsunamija nema u Panonskom moru! Da potresi pogađaju samo Japan i Filipine! Da pepeo Etne ne može preko Jadrana! Da nema te poplave koja može poplaviti čitavu Opštinu! Da je brodska rafinerija u dobrim rukama i da nema šanse da šta «kvrcne»! Da su naši prostori zaštićeni od svih pokušaja prirode da nas upozori na pogubnost puta kojim smo krenuli. Mislite, a možda i nije sve baš tako. Možda baš mi svojim neodgovornim ponašanjem pobuđujemo katastrofalnu reakciju prirode, potičemo odbrambenu reakciju majke prirode. A šta se treba dogoditi da se čovjek urazumi? Dokad će čovjek misliti da je vlasnik zemaljske kugle, svemira? Hoćemo li završiti kao dinosaurusi? Zašto mislite da vi svojim ponašanjem ne možete ništa postići, promijeniti? Možete, itekako možete. Za početak, uskladite svoje ponašanje sa ekološkim uzusima, zaštitite vašu životnu sredinu, ne zagađujete ni na koji način prirodu. Reći ćete: «Šta vrijedi kad svi oko mene nastavljaju sa rastakanjem svih darovanih dobiti!» Učinili ste mnogo, pokazali ste da čovjek može živjeti i drugačije, racionalnije i humanije. Ali i umirili svoju savjest, da niste svojim ponašanjem doprinijeli nastanku bilo kakve katastrofe, naprotiv, sprečavali ste je. Svaki mali korak se multiplicira sa brojem onih koji ga iskorače. Učinite i Vi mali korak ka sigurnijoj budućnosti, budite ekološki osviještena osoba. Budite ekolog, čuvar prirodnih ljepota koje nas još okružuju.

Lubina Ivo

SADRŽAJ

2. **Lubina Ivo** - Mislite da ste daleko od katastrofa
3. **Intervju** - Radinka Dujak - Ekologiji jedna trećina
4. **Agencijske vijesti** - Dan čistih planina
4. **Agencijske vijesti** - Eko bis
4. **Zarfudin Čengić** - Do rijeka bez smeća
5. **Ilija Ilić** - Uskoro raspisivanje natječaja
5. **Asmer Kršić** - Borba sa somom
6. **Ilija Ilić** - Vukovi siti i narod na broju
7. **Ivo Lubina** - Problem ambrozije u BiH
7. **Miro Sirovina** - Što je uopće ekologija
8. **Marija Lubina** - Moj pogled (s) Vaganskog vrha
9. **Jelena Čubel** - Šaregrad
10. **Ivo Lubina** - Triglav
11. **Ivo Lubina** - Prokoško jezero
11. **Ivo Lubina** - IV slet Društva
12. **Anto Knežević** - Korak naprijed, natrag dva
13. **Asmer Kršić** - Divlja deponija
14. **Ilica Vidović** - XD - Automobil na elektro pogon
15. **Redakcija** - Otvoreno pismo
16. **Plan rada za 11. i 12. mjesec**
16. **Značajni datumi 11 i 12 mjesec**
16. **Foto vijesti**

PROJEKT INTEGRIRANOG LOKALNOG RAZVOJA

Koordinator projekta **Radinka Dujak**,
načelnik službe za gospodarstvo i lokalni ekonomski razvoj

JEDNA TREĆINA EKOLOGIJI

- Gospodo Dujak, možete li nas, ukratko, upoznati s „Projektom integriranog lokalnog razvoja“?

Općina Odžak imala je do sada dvije različite strategije: Strategiju razvoja općine na bazi poštivanja ljudskih prava koja je izrađena u suradnji sa UNDP-om i Strategiju ekonomskog razvoja izrađenu u suradnji sa USAID-om, a obje su važile za period 2005. 2009. godina. Stoga se pojavila potreba za izradom novog dokumenta Strategije razvoja općine.

U međuvremenu je UNDP objavio Javni poziv za sudjelovanje općina u projektu Integriranog lokalnog razvoja, koji za cilj ima izradu dokumenta integrirane strategije lokalnog razvoja, primjenjujući jedinstvenu metodologiju urađenu po preporuci EU, a prihvaćenu i preporučenu od strane nadležnih ministarstva u BiH, FBiH i entitetskih saveza općina i gradova. UNDP je za implementaciju ovog projekta odabrao 24 općine, među kojima je i općinu Odžak. Projekt integriranog lokalnog razvoja, zajednička je inicijativa Švicarske agencije za razvoj i suradnju i Razvojnog programa Ujedinjenih naroda koju provodi UNDP u partnerstvu s entitetskim savezima općina i gradova, Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstvom uprave i lokalne samouprave RS i Ministarstvom pravde FBiH. Projekt integriranog lokalnog razvoja ima za cilj osigurati modernizaciju i profesionalizaciju planiranja lokalnog razvoja u BiH.

- Kakve su prednosti integrirane strategije, u izradi, naspram sadašnje strategije?

Prilikom izrade dosadašnjih strategija primjenjivale su se različite metodologije izrade, te su strategije bile najvećim dijelom usko fokusirane na određeno područje, pa je općina imala posebno Strategiju razvoja ekonomije, posebnu strategiju usmjerenu na društveni razvoj s posebnim osvrtom na poštivanje ljudskih prava, te Strategiju za mlade. Za razliku od dosadašnjih strategija, nova se izrađuje primjenom standardizirane metodologije za participatormo i integrirano planiranje lokalnog razvoja, koja težište lokalnog razvoja definira na sveobuhvatan način usmjeravajući isti intenzitet pažnje na prostorne, ekonomske, demografske, socijalne i ekološke dimenzije, te na njihovu međusobnu uvezanost, vodeći računa o učešću građana, socijalnoj uključenosti i održivosti.

- Tko je sve angažiran u izradi strategije integriranog lokalnog razvoja?

Nositelj aktivnosti na izradi Strategije integriranog lokalnog razvoja je Općinski načelnik, koji je imenovao projektnog

koordinatora, formirao Općinski razvojni tim i sektorske radne grupe za oblasti ekonomije, društvenog razvoja i zaštite okoliša. U izradu strategije uključena je i partnerska grupa koja predstavlja javno mišljenje, te iznosi prijedloge za kvalitetniju izradu dokumenta. Sva navedena radna tijela sastavljena su od predstavnika javnog, privatnog i nevladinog sektora. Također je i svim građanima općine Odžak pružena mogućnost uključivanja u izradu dokumenta Strategije razvoja općine putem mjesnih zajednica, nevladinih organizacija, te osobnim sudjelovanjem na sektorskim i partnerskim grupama. Kako bi se potaknulo aktivnije sudjelovanje što većeg broja građana za podršku u izradi Strategije putem nevladinih organizacija, UNDP je raspisao javni poziv za dodjelu nepovratnih sredstava za projekte koji doprinose transparentnosti, participatormosti i socijalnoj uključenosti, koja su dodijeljena iz oblasti društvene djelatnosti Udruženju roditelja i djece s posebnim potrebama „Kuća nade“ za projekt „Osnaživanje lokalne zajednice za socijalnu uključenost osoba s posebnim potrebama u izradi lokalne strategije razvoja“, te Udruženju sportskih ribolovaca Općine Odžak iz oblasti zaštite okoliša za projekt „Do rijeke bez smeća putem boljeg planiranja“. Općinski razvojni tim ima stalnu stručnu i tehničku podršku od konzultantske kuće koju je imenovala organizacija UNDP.

- Možete li nam reći kakva je dinamika izrade strategije?

Do sada je urađen nacrt socioekonomske analize (trenutno stanje u općini iz oblasti ekonomije, društvenog razvoja, okoliša i prostornog planiranja), definirana je vizija dugoročnog razvoja zajednice (slika općine za 10 godina) i strateški ciljevi čijim se ostvarenjem dostiže vizija. Taj dio dokumenta prezentiran je velikom broju građana na sastanku partnerske grupe, gdje im je bila pružena mogućnost davanja sugestija za izmjene i dopune dokumenta. Nakon sastanka, uz uvažavanje prijedloga, naredni je korak bio definiranje sektorskih ciljeva iz oblasti ekonomije, društvenog razvoja i zaštite okoliša, a potom je prikupljeno i obrađeno oko 60 projekata, čijom se implementacijom ostvaruju postavljeni ciljevi, a u konačnici i vizija. Konačan nacrt dokumenta trebao bi u skorij budućnosti biti predstavljen partnerskoj grupi, a potom uz uvažavanje sugestija, izmjena i

dopuna predložen Općinskom Vijeću na usvajanje. Nakon usvajanja Strategije, slijedi njegova implementacija, a općina Odžak će biti u prilici dobiti direktnu financijsku pomoć za pripremu i implementaciju prioritetnih lokalnih projekata u iznosu od 40.000\$ od organizacije UNDP, koja implementira Projekt integriranog lokalnog razvoja.

- Kako je zastupljena ekologija u izradi nove strategije?

Zaštita okoliša predstavlja u strategiji jedan od tri sektora, pored ekonomije i društvenog razvoja, koji su obrađeni kao zasebne cjeline, ali istovremeno u nastojanju međusobnog uvezivanja radi stvaranja pojačanog utjecaja ekonomije i društvenog razvoja na okoliš i obratno. U dijelu socioekonomske analize koji se odnosi na zaštitu okoliša identificirani su problemi u oblasti zaštite okoliša općine, koji uključuju glavne izvore i materije koje uzrokuju zagađenje, te njihov mogući utjecaj na zdravlje ljudi, okoliš i kvalitetu života. Također je sektorska grupa za okoliš, na temelju identificiranih problema, definirala ciljeve i projekte, kojima će se postići unapređenje zaštite okoliša.

- Gospodo Dujak, kakva su Vaša očekivanja? Kakav će utjecaj imati nova Strategija razvoja na razvoj gospodarstva naše Općine?

Tijekom izrade strategije identificirani su raspoloživi kapaciteti i najperspektivniji potencijali za razvoj gospodarskog razvoja općine. Kako je općinska uprava zadužena za stvaranje privlačnog poslovnog okružja, a nasuprot tome raspolaže ograničenim resursima, nova Strategija trebala bi biti smjernica prilikom odlučivanja o prioritetima i raspodjeli sredstava za projekte gospodarskog razvoja. Postojanje dokumenta Strategije lokalnog razvoja sve više se nameće kao preduvjet za dobivanje značajnijih financijskih sredstava sa viših razina vlasti, kao i donatorskih sredstava (EU fondovi i drugi) za realizaciju osmišljenih projekata kao podrška lokalnoj ekonomiji.

DAN ČISTIH PLANINA

Planine su uzdignuti dijelovi Zemljine kore, viši od 500 m, koji zauzimaju petinu svjetskog kopnenog područja i predstavljaju osnovni životni oslonac čak desetini ljudske populacije. Planinska područja na svim kontinentima predstavljaju društveni, ekonomski i ekološki kapital od izuzetnog značaja i vrijednosti. Na planinama se bioraznolikost ističe u svom punom sjaju i bogatstvu, planine su i kisik i pitka voda, one nas štite od velikih udara vjetra, zaustavljaju oblake i njihove oborine, dom su brojnim ugroženim biljnim i životinjskim vrstama. Planine su mjesta susreta čovjeka sa samim sobom. Međutim, procesi globalizacije, urbanizacije i masovnog turizma velika su prijetnja planinskim zajednicama i resursima. Ekološki sustavi planina su izloženi uništavanju, a planinsko stanovništvo se suočava sa rastućim siromaštvom i glađu.

Spoznaja o značaju planina je, na europskom kontinentu, počela sazrijevati i jačati još od kraja devetnaestog stoljeća. Od tog vremena mnoge zemlje počinju donositi zakonske propise koji se odnose na zaštitu i očuvanje njihovih planinskih područja. Sedamdesetih godina prošlog stoljeća započinje ustrojavanje i unaprjeđivanje regionalne suradnje u cilju zaštite planinskih regija, nakon čega se, tijekom devedesetih godina uspostavljaju i zakonski instrumenti za zaštitu planinskih područja Alpa i Karata.

U cilju što učinkovitije zaštite i očuvanja specifičnih karakteristika planinskih područja, Europska unija 1975. godine određuje tzv. "Manje zaštićena područja" (Less Favoured Areas - LFAs). Također, tijekom posljednje deкаде, Europska unija je, kroz svoju uvezanu politiku i poštivanje Ugovora iz Lisabona, u velikoj mjeri fokusirana na planinska područja....

FMOIT

EKO BIS

Županija Posavska ovogodišnji je partner 8. Međunarodnog sajma eko-turizma, ekologije i eko-zdrave hrane „EKO BIS 2010.“, koji je 02.09.2010. godine otvoren u Bihaću. Među 250 izlagača na sajmu sudjeluje i 12 gospodarstvenika iz Županije Posavske. Odlazak gospodarstvenika sufinancirala je Vlada ŽP. Predsjednik Vlade ŽP Mijo Matanović i ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva ŽP Mato Brkić bili su nazočni svečanosti otvorenja sajma. Posjetili su gospodarstvenike iz naše županije. Predsjednik Matanović je izrazio zadovoljstvo što je Posavska Županija partner na sajmu Unsko sanskome kantonu. Na završnoj svečanosti, u nedjelju 5. rujna, bit će dodijeljena i tradicionalna priznanja najuspješnijim izlagačima. Nakon Bihaća, posavski će gospodarstvenici svoj proizvodni program predstavili su i na ovogodišnjem Sajmu šljive u Gradačcu.

STRANICA VLADE ŽP

DO RIJEKA BEZ SMEĆA

Udruženje građana sportskih ribolovaca, pored nastojanja da smanji broj krivolovaca i da podigne svijest kod građana prema ribolovu, ima još jedan veliki problem. Svi smo svjedoci problematike rješavanja smeća, o čemu je do sada bezbroj puta govoreno i pisano, a posebno nas boli kada dođemo na rijeku čije su obale «okićene» raznim otpadom. Pokušali smo na razne načine riješiti ovaj problem, međutim, svi naponi nisu davali vidljive rezultate.

Krajem 2009. godine općina Odžak je inicirala proces izrade razvojne strategije Općine. Smatrajući da je ovaj proces od izuzetne važnosti za održiv razvoj lokalne zajednice, Općina aktivno uključuje socio-ekonomske grupacije u izradu razvojne strategije. U toku sedmog mjeseca pozvani smo i mi, «Udruženje građana sportskih ribolovaca Odžak», da svojim učešćem doprinesemo izradi što kvalitetnije strategije lokalnog razvoja. Na

poziv smo se javili, uradili projekt i predali općinskom timu koji je razmotrio ulogu i značaj projekta. Glavni cilj projekta pod nazivom «Do rijeka bez smeća putem boljeg planiranja» je podizanje razine svijesti kod lokalnog stanovništva izradom nacrtu strateškog razvoja općine Odžak, prikazivanje stvarnog stanja i svih negativnih posljedica divljih deponija na životnu okolinu, način kako da se riješimo odnosno smanjimo njihov negativni uticaj. U okviru naših aktivnosti, pored oglašavanja putem medija i izradom propagandnog materijala, održali smo četiri seminara na temu divljih deponija na rijekama. Seminari su održani sa lokalnim stanovništvom u mjestima Prud, Dubica, Novi Grad i Odžak. Nakon predavanja uslijedili su razni komentari i prijedlozi od kojih su usvojeni kao glavni ciljevi ovog projekta:

- Postavljanje kontejnera na putevima koji vode prema rijekama sa natpisom «Do rijeka bez smeća putem boljeg planiranja»,

- Izrada Eko karte i
- Priprema i održavanje radionica «Kompostiranje organskog otpada».

Svi ovi prijedlozi su u doradi i traži se način realizacije istih. U realizaciji ovih projekata posebnu podršku smo dobili od Društva prijatelja prirode «Lipa» Odžak u okviru izrade Eko karte, a za kompostiranje organskog otpada ponudila nam je pomoć studentica Šefika Omerbašić, član Društva. Šefika će nam pokazati kako od organskog otpada dobiti korisno đubrivo.

Naše Udruženje ribolovaca, bez obzira šta će se dogoditi sa ovim projektima i kako će «završiti», nikad neće odustati do konačne eliminacije divljih deponija sa obala naših rijeka i potoka. I ovu priliku koristimo da pozovemo cjelokupno stanovništvo da se aktivno uključi u programe zaštite čovjekove životne sredine kako bi naša pokoljenja imala ljepše i zdravije uslove života.

Zarfudin Čengić

Početak gradnje mosta u Svilaju

USKORO RASPIŠIVANJE NATJEČAJA

Za gradnju te investicije vrijedne oko 34 milijuna maraka zainteresirana su poduzeća iz Hrvatske, BiH, Slovenije, Španjolske, Turske, Italije, Makedonije i Austrije s čijim su predstavnicima u Odžaku razgovarali dužnosnici Ministarstva komunikacija i prometa BiH

Gradnja mosta preko rijeke Save u Svilaju, koji će povezivati autocestu na međunarodnom Koridoru 5-C, došla je fazu raspisivanja natječaja za odabir najpovoljnijeg izvođača radova. Potvrđuje to i sastanak u Odžaku predstavnika Ministarstva komunikacija i prometa BiH, Hrvatskih autocesta i poduzeća koja su podnijela zahtjeve za sudjelovanje u gradnji mosta. Za gradnju te investicije vrijedne oko 34 milijuna maraka zainteresirana su poduzeća iz Hrvatske, BiH, Slovenije, Španjolske, Turske, Italije, Makedonije i Austrije s čijim su predstavnicima u Odžaku razgovarali dužnosnici Ministarstva komunikacija i prometa BiH. Na sastanku u Novom Gradu potencijalni izvođači radova postavljali su pitanja vezana za gradnju mosta preko rijeke Save u Svilaju, te obišli mjesto gradnje. Za nekoliko dana oni će od resornog državnog ministarstva dobiti zapisnik sa spomenuta dva sastanka nakon čega će biti raspisan natječaj za odabir najpovoljnijeg izvođača radova.

Vrijednost projekta izgradnje mosta na rijeci Savi procjenjuje se na približno 34 milijuna eura, a sredstva će zajednički osigurati Republika Hrvatska i Bosna i Hercegovina. Sredinom rujna ove godine predstavljena je u Novom Gradu i studija utjecaja na okoliš budućeg mosta, koja je prošla javnu raspravu, što je zapravo bio i uvjet za raspisivanje javnog poziva za odabir izvođača radova. Kako je priopćeno iz Ministarstva komunikacija i prometa BiH, nakon što su uspješno završeni pregovori o kreditnom sporazumu s Europskom bankom za obnovu i razvoj, te odobrenog kredita za izgradnju 65 kilometara prioritetnih dionica autoceste na koridoru 5-C kroz BiH, sredstava za realizaciju ovih projekata sada su neupitna. Početak gradnje savskog mosta u Svilaju i 11 kilometara duge dionice autoceste kroz odžačku općinu sada je samo stvar okončanja zakonom propisane procedure uglavnom vezane za odabir izvođača radova.

Ilija Ilić

BORBA SA SOMOM

Iskusni sportski ribolovac i član UGSR Odžak, Anto Kovačević iz Dubice upecao je varalicom soma teškog 30 kg na rijeci Bosna kod Neteke. Nije se som dao lako, dvadesetak minuta je Anto vukao i popuštao grdosiji, ali se trud isplatio.

Asmer Kršić

NAŠA POSLA

Komunalna prepućavanja

I VUKOVI SITI I NAROD NA BROJU

Po onoj brigo moja pređi na drugoga, sada su općinski načelnik i nadležne općinske službe zadužene da hitno poduzmu „sve mjere i akcije za osiguranje finansijskih sredstava kojima bi se poboljšalo postojeće stanje u komunalnoj oblasti“. Ima li volje i novca za to?

Informacija o stanju komunalne djelatnosti na području odžačke općine koje je, uzgred rečeno, katastrofalno loše, vijećnicima je na nedavnoj sjednici općinskog parlamenta potvrdila i općinska komunalna inspektorica. I tada, kao i mnogo put dosad, čula se konstatacija da je loše i neuređeno stanje u prikupljanju i odlaganju komunalnog otpada, održavanju čistoće ulica, javnih površina, javne rasvjete i mnogo toga drugog s čime su se (opet) složili svi vijećnici. Kako to već u politici biva - uz izmjene i dopune pojedinih članaka Informacija o stanju komunalne djelatnosti je usvojena. I vuk sit i ovce na broju. Po onoj brigo moja pređi na drugoga sada su općinski načelnik i nadležne općinske službe zadužene da hitno poduzmu „sve mjere i akcije za osiguranje finansijskih sredstava kojima bi se poboljšalo postojeće stanje u komunalnoj oblasti“. Ima li volje i novca za to?

U očekivanju (ne)očekivanog u našoj komunalnoj stvarnosti, ne tako davno javnosti se oglašio i sam općinski načelnik. Tada je i on konstatirao: „...gradske ulice su uglavnom bile neočišćene, bankine pored lokalnih cesta su zarasle u travu, a živice polako zauzimaju kanale uz ceste i opće stanje postaje

sve teže i teže. Javne površine su neuredne i zapuštene. Na sjednici Općinskog vijeća, a nakon poplava, donesen je zaključak da se održi posebna sjednica s temom stanja u komunalnoj oblasti. Održao sam cijeli niz sastanaka s predstavnicima većeg broja političkih stranaka koje participiraju u Općinskom vijeću, a razgovarao sam i sa većinom općinskih vijećnika. Svi se slažu da je stanje u ovoj oblasti teško i da treba konkretno i brzo djelovati. Temeljem tih razgovora pripremio sam materijal za tu posebnu sjednicu. U tom materijalu je informacija o stanju, prijedlog zaključaka i prijedlog konkretne odluke, koja bi u dogledno vrijeme mogla značajno popraviti stanje u ovoj oblasti.

Međutim, budući da nam je sastav vijeća takav kakav je, ne postoji nikakva koalicija, nego svaka od stranaka vodi svoju, samo sebi jasnu politiku, sjednice na ovu temu nema. Budući da su nam izbori pred

vratima, bojim se da će nam ovo biti top - tema kampanje. SDA je na prvoj sjednici ovoga saziva prihvatio da bude dio vlasti u Općini Odžak. I to prihvatanje je trajalo samo dok nije izabran predsjednik Općinskog vijeća. Odmah nakon toga SDA je prešao u oporbu, a HDZ-e BiH sa svojih sedam vijećnika nije u stanju izglasati bilo što.

Kada je u pitanju trenutno stanje, ove dvije stranke svakako imaju najveću odgovornost, no ni odgovornost drugih nije ništa manja. Da ne ispadne kako odgovornost skidam sa sebe - općinskog načelnika, prihvaćam da sam član istog tog HDZ-a BiH, a uz to sam i na najodgovornijoj poziciji, pa je moja uloga u cijeloj toj priči tim veća...

Nakon jadikovke općinskog načelnika konačno smo dočekali i famoznu sjednicu općinskog parlamenta. Informacija o stanju komunalne djelatnosti sa sugestijama i zaključcima(?) vijećnika je usvojena. Izbori su prošli. Što je sad na redu - konačan početak rješavanja i uređenja komunalne oblasti ili nastavak prepućavanja izabranih dužnosnika. Ako ništa drugo, barem će ove zime snijeg prekriti tragove ljudi.

Ilija Ilić

PROBLEM AMBROZIJE U BIH

Stručna radionica na temu «Problem ambrozije u BiH i načini njezinog suzbijanja» u organizaciji Društva za zaštitu bilja u BiH i Agronomskog i prehrambeno-tehnološkog fakulteta održana je 16.10.2010.godine u odličnom hotelu Euro.

Prof. dr. Nevenko Herceg, mr. sc. Danijela Petrović, prof. dr. sc. Mirjana Sabo, dr. Nina Pinjuh-Markota i prof. dr. Vojislav Trkulja kao predavači i prof. dr. sc. Ivan Ostojić kao moderator iscrpno su predstavili karakteristike ambrozije, štetnost i način suzbijanja.

U polemičnoj diskusiji govorilo se o obimu rasprostranjenosti ambrozije u našem kraju, smetnjama koje izaziva kao alergen na ljudsko zdravlje i kao korov u poljoprivredi.

Ivo Lubina

ŠTO JE UOPĆE EKOLOGIJA?

Na nekoliko mjesta u ispisivanju vlastitog svjetonazora, a i u jednom tekstu objavljenom u jednom od prethodnih biltena, iznio sam vlastiti stav sveopćeg odnosa prema ekologiji. Zapravo naš marginalni odnos prema ekološkoj problematiki može se izraziti geslom: „Ma pusti ekologiju gledaj od čega živiš“. Uistinu cijenim da je sveopća i globalna i lokalna ekološka svijest naše civilizacije na alarmantnoj i jadnoj razini. Kilometri i kilometri teksta bi se mogli ispisati, i činjenica i primjera, kao dokaza takvog odnosa. Bukvalno, bez uvijanja i umotavanja, možemo zaključiti od čega se najunosnije živi i zarađuje, što bi se reklo kako se čovjek i od čega može najbrže obogatiti i ostvariti materijalni prestiž preko noći. To su sumnjivi i prljavi poslovi i prljavi novac. Taj prljavi novac dominira trgovinom naoružanja i narkotika, a naoružanje i narkotici su razarajuća sredstva zdravlja i života. Tako da bi pravilno rasvjetljujući taj sveopći odnos, zdravo logično mogli ustvrditi da je on prljav i bolestan i da pripada kategoriji podzemlja. Zapravo, takav odnos toliko je nakaradan i

naopak, da prijeti urušavanju cjelokupne zemaljske ravnoteže. Protiv takvog bi se odnosa morala pobuniti svaka zdrava svijest i logika. Svakom zdravom razumu i svijesti nameće se pitanje: „Nije li naša ljudska svijest kao svijest kukaca koji spoznaju što je plamen tek onda kad mu plamen spali krila?“.

Postavlja se pitanje što je suština i što je najbukvalnije ekologija. Ekologija bi mogla biti složenica od prefiksa *eko-* i izvedenice *logija*. Prefiks *eko-* odnosi se na kuću, dom, boravište, a *logija* bi mogla biti izvedenica od *logos* ili *logika*. U ovom dijelu Posavine već je gotovo izumrla riječ *log* ili ponegdje *loga*, što je bio naziv za *leglo* ili *zemaljska gnijezda nekih divljih životinja*. Iz svega toga nabrojanog ekologija, prema mome vlastitom i subjektivnom stavu, označava svijest i odnos prema vlastitom gnijezdu, boravištu, utočištu i prema samome sebi, vlastitoj prirodi i blizini, prema prostoru vlastitog postojanja. I sad prema tome, možemo li se zapitati da li uistinu može postojati istinski humanista, vjernik, znanstvenik ili bilo koji prosvijećen i savjestan

čovjek, a da nije istodobno i ekolog!?

Međutim, kao potvrda teze da su svemir i ljudska glupost beskonačni, u poplavi kojekakvih proroka i proročanstava, ovih se dana u novinama moglo iščitati nekoliko prorokovanja da će u budućnosti ljudi uništiti uvjete za život na zemlji i seliti se na druge planete. Koje planete i koji ljudi?! Kakvi su to ljudi koji će uništiti vlastitu planetu i koja će ih to planeta prihvatiti da i nju unište?! A kakva je to logika i ima li tu ikakve logike protiv ekologije? Ako gledamo svijet i njegovo ostvarenje kroz prizmu vjere i da je sve dobro Bog stvorio, a da dopušta i korovu da raste u dobru; ako je sve Božja priroda, a mi ljudi smo jedini misleći dio te prirode, kako onda mi možemo biti na štetu vlasite prirode? Može li uopće netko biti iskreni vjernik, a da nije iskren i savjestan ekolog? Ili smo po logici ekologije korov koji, kao ambrozija, prijeti da nadjača svaki rod? Uistinu je došlo vrijeme da se zapitamo koliko smo se to mi na ambroziju privikli!?

Miro Sirovina

MOJ POGLED (S) VAGANSKOG VRHA

Prema planu našeg Društva odlazak na Velebit, planinski masiv u Hrvatskoj i veliki izazov za planinare je 22-23.08.2010.godine. Broj prijavljenih neznatan, neisplativ za organizaciju pohoda. Nažalost. U isto vrijeme Ivo i ja odlazimo na more, na otok Vir, oko 2 sata autom do N.P. Paklenice, početne točka našeg planiranog puta. Naravno, idemo, ali se odlučujemo na varijantu samo jedan dan. Preambiciozno i pretjerano, sada tek znam. Uglavnom, skuplja se ekipica od nas šestero: Marko, Ivo, Božana, Ana, Blaženko i ja. Svi odmorni, puni elana krećemo u nedjelju rano (oko 4 sata). Cesta do Paklenica odlična (kao i većina cesta u RH - pohvale), gužve nema, Paklenica je pred nama, još je mračno i ulazak u nacionalni park sa onim svojim kamenitim masivima djeluje zastrašujuće. Pakiranje, preodijevanje, posljednje pripreme kod auta i krećemo faktički sa nivoa mora do planinarskog doma, što je

oko dva sata hode. Staza je cijelim putem kamenita i široka, sa blažim usponima i jačim zavojima, klupama za odmor sa strane, izvorima pitke vode, panoima sa slikama i objašnjenjima o specifičnostima toga kraja. Pa da, ipak je to nacionalni park. U predviđenom vremenu i, čini mi se lako i svježe, stižemo do planinarskog doma na visini 480 m. Lijepo. Rano. Pola osam. Nikoga nema, sve je otvoreno, ali sve spava. Nema veze, može i bez kave. Sjetim se Sabine i njene termosice. Osvježimo se, odmorimo, proučimo staze i odlučujemo najviši vrh Velebita Vaganski vrh (1.757 m), Bukovom stazom koja je malo duža, ali malo manje strma nego druga - Lipa staza. Vrijeme hodanja 5 sati i 30 minuta, tako piše. Ma možemo mi to! Na karti sve izgleda lakše vidi, malo uspona, pa malo ravnice. pa malo stijena pa malo šume pa opet uspon i tako... Ma možemo mi to! Idemo, osam je sati. Sunce je već izašlo, ali mi ga nažalost nismo

vidjeli. Valjda smo s druge stranePrvih dvjestotinjak metara puta i Marko procjenjuje da to neće moći. Odustaje, vraća se. Ne nagovaramo ga jer već uvidamo da će biti žestoko. Slikamo se svi zajedno, pozdravljamo i mi nastavljamo. Staza je fantastično obilježena, svaki kamen ima crveno bijeli krug i nije lako skrenuti s puta ili zalutati. Hladovina je, ide se kroz jednu mješavinu kamenja i drveća koje, ne znam kako od silnih stijena, nađe svoje mjesto pod suncem i izraste u nešto čudnih oblika, krivudavo, polupoleglo i bez vrhova, vjerojatno odolijevajući raznim vjetrovima. A nas stalno prati lagani povjetarac i pomaže nam podnositi napor stalnog uspona (a na karti to izgleda *malo uspona*). Ne žurimo, odmaramo, često *povlačimo ručnu*, još smo puni snage, elana, volje i želje da dođemo do vrha. Ide to nama. Blaženko ima 14 godina, najmlađi je, stalno je naprijed, najbrži, najneumorniji, bez puno zastajkivanja, ništa mu nije naporno. (Možda bi to mogao i Ivo, ali on je uz nas! Možda.) Odjednom pred nama stijene. Samo stijene, velike, ogromne, visoke, oštre stijene. Nigdje drveta. Kamen. Izazov. Penjemo se govoreći sami sebi: *Samo polako!*, četveronoške, tješeći se međusobno. Bridovi stijena su kao oštrice noža. Ide to nama. U jednom trenutku pogledah dolje. Strašno!!! Na polovici sam stijena, ne mogu ni gore ni dolje, u grlu i prsima steže, noge se oduzimaju. Klasični napadaj panike! S ono malo čistog razuma, natjeram se da stanem, udahnem, uvidim da nemam kud nego potisnuti to što sam vidjela i krenuti. I uspjela sam. Nema više okretanja, gledaj samo naprijed!

Prođe i taj i fizički i psihički najteži uspon, a onda iznenađenje. Oaza! Zelena, bogata travom livada, bjelogorično drveće, kao da smo kod kuće. Prekrasno, neočekivano i gotovo za nepovjerovati. Prvi duži odmor. Neki su odmah zaspali, drugi se samo odmarali. Ostali smo tu pola sata, proučili karte i vidjeli da nismo prošli još ni pola. Ajoj, nemoguće, ja ću se vratiti, ja se ne mičem odavde, ja ne mogu dalje! Ja ću zvati GSS ili helikopter, kaže Ana. Sva sreća cijelim putem imamo signal i to nam je na neki način utjeha. Božana je imala udarac koljenom o stijenu, ali opet je tu naš Ivo koji ima sve, pa i leđa u termosici.

Nastavljamo ..Vjetrić se i dalje igra, sad je i sunce dosta visoko i jako, mi smo umorniji i sve nam

je napornije i teže, iako je staza sad puno lakša, jednoličnija, ali duža. Izmjenjuju se usponi sa ravnica i padinama, kamenje sa travom i raslinjem. Prolazimo pored «Babinog jezera». Razočarana sam, jer sam očekivala na takvoj visini i u takvom okruženju, pravo, čisto «gorsko oko», a dočekala nas je malo veća bara, sa puno svježih tragova rovanja divljih svinja. Nije svejedno. Odatle počinje ponovo uspon prema vrhu, koji se još ne vidi, ali tu je negdje. Sretno grupicu planinara iz Gospića, u povratku, koji nam kažu «još samo po ure». Krasno! Možemo mi to !!! I stižemo! Pogled kao iz priče, otvara se vidik na sve četiri strane svijeta. Na dlanu su nam okolni visovi: Babin vrh, Malovan, Sveto brdo i Alan, a sa jedne strane more od Kornata do Paga, sa druge Lika, kroz polja se provlači autoput.

I to je to. Veliki kamen sa oznakom visine 1.757 m, samostojeći pečat za planinarske knjižice i manji, ručno napravljen, križ. Bez obzira na križ, mi ga iz milja nazvasmo vraganski vrh. Jer, uistinu, bilo je to vraški teško penjanje. A spuštanje još gore. Pogled na sat nam kaže da je 14 sati, zadovoljni smo, odmor i ručak do 15 sati i onda četiri sata spuštanja do doma. Jednoglasni smo, ni u ludilu povratak istom stazom. Idemo sad onom strmijom ali kraćom Lipom stazom koja nam zaista ostade u «li(je)pom sjećanju». Toliko je strma, bez stijena, ali sa sitno drobljenim kamenjem (Sipar) po kojem moraš kočiti iz petnih žila prenaprežući pri tome mišiće listova i bedara, a o nožnim palčevima da i ne pričam. Mislim da smo Ana i ja najgore prošle, pri kraju našeg puta smo, nemoćne, bez osjećanja vlastitih nogu, ide mo «zombijevski» naprijed i želimo ponovo zvati GSS. Ali izdržale smo i nadljudskim naporima stigismo do planinarskog doma u 19 sati. Baš na vrijeme, po planu. Kava i cola, hladna voda, izuvanje i malo odmora, vratiše nas u život. Ostalo je još dva sata do ulaza u NP Paklenicu, što smo olako shvatili, a na kraju je ispalo baš pakleno. Zbog našeg, ipak malo dužeg odmaranja i presporog hodanja (opet Ana i ja), usput nas je na onim istim početnim «kukovima» uhvatio mrak. Nigdje nimalo mjeseca ni mjesecine, mrkli mrak, pravi pakao. Svaka čast onom tko joj dade ime Paklenica. Uz pomoć mobitela i svjetiljki konačno stigismo do auta, živi, zdravi, premoreni i sretni.

Marija Lubina

ŠARENGRAD

Svake školske godine sestra Ivona organizira jednodnevni izlet u sklopu „nastave na terenu“, odredi se tema o kojoj će se učiti i razgovarati, kao i cilj mjesto gdje će se ići i gdje će se najviše naučiti „na licu mjesta“. Ovaj put je tema ovisnost mladih i liječenje od ovisnosti, a cilj malo mjesto na samom istoku Hrvatske: Šarengrad, a u Šarenggradu zajednica mladih koji su iskusili „pakao ovisnosti“ i tamo traže spas uz svakodnevnu molitvu, rad i disciplinu. Zar nam to svima ne bi dobro došlo?! Iz Odžaka smo krenuli mi maturanti, 74 učenika (IV.a, IV.c, IV.d, III.d i III. e) u pratnji profesora: Amire Sejdić, Ante Knežević, Nedžmina Mujanović, Katice Paradžik, Nine Babić i s.Ivone Sliško. Krenuli smo oko 8:30h. Jutarnje sunce nije baš toplo ali nas prati na putu kroz pitomu slavonsku ravnici prema graničnom prelazu Bos.-Slavonski Šamac. Kroz prozore autobusa gledamo polja već zrelog kukuruza, kao i suncokreta. Rana jesen je već obojala okolinu svojim rumenim i zlatnim bojama. Autobus klizi, mi bismo možda malo i pridrijemali ali tu je naša vjeroučiteljica s.Ivona da nas podsjeti da usput trebamo nešto i naučiti. Saznajemo tako da je u Italiji prije 27 godina jedna obična časna sestra osjetila „poziv“ da učini nešto sa mladima koji su završili na ulici, pili, drogirali se.... Sestra Elvira je samo znala da nešto treba učiniti, zbrinuti sve te mlade ljude koje su svi odbacili i koji su sami izgubili vjeru u sebe i sve o k o s e b e

Saznajemo o kući Cenacolo u Šarenggradu i da tamo živi 25 momaka, različitih narodnosti, starosti, obrazovanja. Tamo su svi kao braća. Jedni druge razumiju, pomažu, čuvaju a kako i ne bi kad su svi prošli kroz iste probleme i teškoće... Putujući prema Šarenggradu, putujemo kroz naseljena mjesta među kojima su Vinkovci i Nuštar. Sva mjesta kroz koja prolazimo nalik su jedno na drugo- stil kojim su građene kuće, visoke ograde sve u istom nizu što bi rekli slavonski šor. Nalazimo se na pravcu za Vukovar. Krajolik se ovdje mijenja. Ravnici zamjenjuje „uzbrdica“, asfaltni put kao da je presjekao brdo i šume koje tu tko zna otkad rastu. Primjećujemo i ulaze u „izrezanim“ brdima sa

strane puta, podsjećaju na bunkere, a moguće je da su tu i podrumi sa vinom koje se u ovom kraju proizvodi. Na tabli pokraj puta već piše Šarengrad. S jedne uzbrdice iz autobusa se pruža pogled na naselje koje je u dolini. Vidimo zvonik stare crkve, kao i zidine starog sestrinskog samostana. To je naše odredište jedna od 8 zajednica za odvikavanje Cenacolo koje djeluju u Hrvatskoj. Na ulaznim vratima su nas dočekali momci, koji su nas ujedno i iznenadili svojim toplim osmijehom i srdačnim pozdravom. Trojica mladića su nam poželjela dobrodošlicu i uveli nas u kapelu gdje su nam trebali ispričati svoja svjedočanstva

. Prvi koji nam se predstavio bio je Ivo. On dolazi iz Zagreba i u 30 - im je godinama. Rekao nam je kako mu je majka umrla kada je imao 8 godina, te da je s ocem oduvijek bio u lošem odnosu. Imao je dobar p o s a o , uspješno je pisao pjesme, a s tim poslom dolazi odlazak po klubovima koji su prepuni droge. Da treba nešto p o d u z e t i , shvatio je kada je polako počeo ostajati bez imovine, kada je morao prodati auto i kada je zapao u dugove. Napokon se odlučio za zajednicu Cenacolo. Drugi koji je pričao svoje iskustvo je Zoran. On je iz Splita i godina je kao i Ivo. Ispričao nam je kako dolazi iz kvarta koji je u Splitu poznat po drogi, tako da nije imao mnogo izbora. Kaže da su roditelji ponekad bili i predobri prema njemu, da nisu željeli povjerovati da se njihov sin drogira, lagali su sami sebi, te kaže da je to jedino što bi im ikada mogao zamjeriti. Sada bi ipak volio da su bili stroži. Da treba potražiti pomoć, shvatio je kada su mu svi iz njegove blizine okrenuli leđa. Zadnji koji

je pripovijedao, te čije nas je iskustvo najviše i pogodilo je Jelenko. On ima 33 godine i živi u Metkoviću. Oženjen je i ima troje djece, od kojih je najstarijem 12 godina. Pušio je marihuanu 15 godina, a tek u tridesetoj godini je prešao na heroin. Kada je njegova supruga shvatila u kakvom je on zapravo stanju, rekla mu je da će otići zajedno sa djecom ne odlučili on potražiti pomoć. Od tada je u z a j e d n i c i .

Na put u Šarengrad zaputili su se maturanti SŠ Pere Zečevića. Više niti ne brojim koliko su puta kod nas u školi držali razna predavanja o štetnostima droge, ali ipak ovakvo iskustvo, ovakvo predavanje koje su nam održali momci iz Šarengrada po

jednostavno sve to iz mene izbacili. Ono što su mi oni tamo dali i što sam osjećala nakon toga uistinu je teško objasniti. Mogu samo reći da sam bila ispunjena pozitivnom energijom, ljubavlju, srećom, snagom , pogotovo nadom. Misli koje sam pročitala u jednoj knjizi posvećenoj upravo zajednici Cenacolo u potpunosti opisuju i moje stanje: „Cenacolo je mjesto puno straha, Koje postaje mjesto velikog optimizma, Mjesto zatvorenih vrata, Koja postaju raskriljena vrata“.

Prije posjete Šarenggradu i Cenacolu bila sam jako skeptična, možda i zbog straha, ali više zbog neprihvatanja i zbog predrasuda

mnogočemu je posebno. Ti su nam momci ispričali svoje priče bez imalo straha, bez imalo srama, bez ustručavanja. Nije im bilo lako, što se i vidjelo na njima, ali zamislite koliko je tu istinske snage potrebno da se iznese jedno takvo svjedočanstvo pred mnoštvom nepoznatih mladih ljudi. Sam njihov način života tamo za neke bi bio nepojmljiv, oni se ne srame reći da mužu krave, da rade u svojoj pekari, da siju i sade u svom vlastitom vrtu, napokon, njih nije sram reći da vole svoje roditelje, što bi mnoge od nas ipak bilo. Bar kada govorim o sebi, mogu reći da sam bila preplavljena emocijama, jer s koliko god predrasuda prema njima sam otišla tamo, oni su

prema tim ljudima, prema ovisnicima. Nakon posjeta moje se razmišljanje u potpunosti promijenilo sada se moj um i moje srce otvorilo za sve osobe kojima je potrebna pomoć, prijateljski savjet, dok je prije postojao oklop koji je osuđivao takve ljude, bez pružene im prilike. Nakon ovoga iskustva znam da je sve sto poželimo u životu moguće i dostupno, te da nam ovi mladi ljudi iz Šarengrada, umjesto da ih osuđujemo, postanu uzor, daju nam primjer i važnu lekciju za put kojim svi mi trebamo krenuti.

Jelena Čubel

Stvarno smo se razočarali kad je se poklopio termin našeg odlaska na Vranicu sa pohodom PD Pobjeda na Triglav na koji smo se planirali priključiti. Što izabrati? Otići na Triglav kada naši idu na dvodnevni izlet na Prokoško jezero, ne bi bilo u redu. Ipak, Društvo je Društvo. I nije prošlo ni par sati od kad smo donijeli odluku da odustajemo od uspona na najviši vrh Slovenije i Jugoslavije, a stigao je, putem facebook-a, poziv od beogradskog Planinarskog kluba Balkan da sa njima provedemo vikend na Julijskim Alpama. Termin odgovara, nemamo ništa planirano.

Dogovorili smo se da im se pridružimo na autoputu i da nije bilo gužve na graničnom prijelazu Bajakovo, ne bi spoj tako dugo čekali. A kad nas je u Sloveniji dočekala kiša, bilo je to još jedno razočarenje. Pljusak iz neba i zemlje kroz gotovo čitavu Sloveniju, ali kad smo stigli na Pokljuku, kiša je prestala. Krećemo sa Rudnog polja (1.347 m) kroz borovu šumu, a na planinskim pašnjacima Konjščica ogrijalo nas je i sunce. Na ovoj dionici, do Vodnikovog doma, upravo se odvijala jedna etapa Triglavskog triatlona. Oko tristotinjak sportaša odmjeravalo je snagu i spretnost u vožnji kajaka, bicikla i trčanja. Kod Vodnikovog doma (1.817 m) im je cilj, a naša grupa, šesnaest zaljubljenika u planine, nastavlja

TRIGLAV

usponom prema Kredarici (2.515 m). Kako ulazimo u «zonu kamena», i vrijeme se kvari, rijetka kiša i vjetar, sve je hladnije. Kolona se razvukla, teško je držati odstojanje, vidljivost je jako slaba, a svi žure da što prije stignu u toplinu planinskog doma. Kakav li je? Hoćemo li morati odlagati vatru? Oznaka pokazuje još pola sata, a ledena kiša se zabija u ruke, sav sam mokar. Odužilo se, iza svake krivine očekujem dom. Dom je imponzantan, na ovoj visini tako veliki dom! Ulazimo, napokon. Sve vri od planinara, ima ih «odsvakle». Skidamo mokro odijelo, treba naći mjesto gdje ga osušiti. Dnevni boravak je prostran, kuhinja radi, piće, sve ima. Kako su uspjeli sve to dovući na ovu visinu? Vani je kiša prešla u snijeg. Puše li, puše.

Probudili smo se, po dogovoru, u pet. Na krovnom prozoru vidim da ne pada, ali vjetar je hukao. Začudo sam gledao Milanku kad je rekla da za pola sata krećemo na vrh. Ohrabril me, kad sam izašao vani, hladno je, puše jaki vjetar, ali je vedro, pogled puca na sve strane. Ma idemo. Na litici vidimo grupe koje su krenule prije nas. Krećemo, uspon je jaki, ali sve je sigurno, klinovi i sajle su na svakom kritičnom mjestu. Vjetar se malo primirio, brzo napredujemo, a pogled leti lijevo, desno, prekrasno. Na sajlama je led, lagano se pridržavamo, nema potreba za prusikama (ipsilon uže za sigurno vezanje planinara za sajle). Na vrhu smo, 2.864 m nadmorske visine, austrijski i talijanski vrhovi su tu do nas, a vidi se i koparski zaljev. Darko je desetak puta bio na vrhu, ali ovo je prvi put da vidi more. Fotografiramo se sa zastavama društava i pečatamo planinarske dnevnike, i nazad.

Poslije silaska i doručka na Kredarici krećemo dalje. Obišli smo još četiri planinarska doma: Planika 2.408 m, Dolič 2.151 m, Sedam triglavske jezera 1.683 m (gdje smo prespavali) i Savica 651 m, a nas trojica smo se i uspjeli na Kanjevac 2.586 m. Za opis svega viđeno trebalo bi više prostora, a opisati se ne može, to treba doživjeti. Triglav je svakako planinarski izazov.

VIKEND NA PROKOŠKOM JEZERU

Sve vremenske prognoze su govorele da nas očekuje kišni vikend, ali odlazak na Prokoško jezero je već davno planiran i svako odgađanje bilo bi neozbiljno. Smještaj obezbijeđen, prevoz dogovoren (besplatan, donacija Ilice Vidovića), prijave su išle bolje no što smo očekivali. Prijavilo se četrdesetak planinara i izletnika od čega desetak prijatelja iz Slavonskog Broda.

Čim smo se smjestili, ekipa je krenula preko Vrljičkih vrata na Krstac (2.069 m) i Nadkrstac (2.212 m), a kako je dan bio sunčan i tempo povoljan, odlučili smo (dok se većina grupe zabavljala berući borovnice i brusnice), iako nije bilo planirano, produžiti do Rosilja (2.059 m). Večernje druženje uz Bećirovu harmoniku i kušanje delirija naše domaćice Zumre (razne vrste pita, sireva i nezaboravnog janjca). To što je kiša padala tokom noći nije nas omelo da ujutro uberemo još dva vrha preko dvije hiljade (Treskavica 2.023 m i Ločika 2.107 m).

Po izuzetno lijepom vremenu i ove godine okupilo se Društvo na izletištu Radilj. Po tradiciji svako je izabrao način dolaska na mjesto okupljanja, biciklima, automobilima, a velika većina je prošetala novouređenom stazom od škole u Vrbovcu preko Ninoša do izletišta. Anto Jurić nam je ispekao jarića, Mirka skuhala grah, a Ivica nas je upoznao sa planinarskom opremom, osnovnim karakteristikama, elementima o kojim treba obratiti pažnju pri kupnji. Upravni odbor je dodijelio godišnju nagradu Društva Ivici Barukčić, a pohvalio Mariju Lubinu. Popodne je organizirana odbojkaška utakmica na priručnom terenu.

KORAK NAPRIJED, DVA NATRAG

Svrha je ovoga članka pokazati da rješavanje *jednog* suvremenog problema stvara *mnoštvo novih* problema. Recimo da neko područje gospodarski zaostaje zbog prometne izoliranosti. Rješenje: izgrađujemo suvremenu autocestu koja povezuje to područje s razvijenim industrijskim središtima. Međutim, to cestovno rješenje stvara niz novih problema.

Problem br. 1: Autocesta smanjuje korisne poljoprivredne površine.

Problem br. 2: Narušen je šumski ekosustav jer žičana ograda uzduž obiju strana autoceste onemogućuje životinjama da prelaze s jedne strane na drugu.

Problem br. 3: Bučna vozila na autocesti uznemiruju stanovnike prijašnjih mirnih sela.

Problem br. 4: Motorna vozila ispuštaju štetne plinove u okoliš. Voće, povrće i žitarice uzgojene pokraj magistralnih autocesta sadrže tragove teških metala koji izazivaju razne zdravstvene poteškoće.

Problem br. 5: Za izgradnju autoceste uzet je milijunski zajam koji se mora vraćati međunarodnim financijskim ustanovama slijedećih nekoliko desetljeća.

Tako samo jedno rješenje (izgradnja prometnice) izaziva mnoštvo *okolišnih poteškoća* (nepovratno uništenje okoliša i plodne zemlje; poskupljenje poljoprivredne proizvodnje); zdravstvene poteškoće (oštećenje dišnih putova, slušnih organa i živčanoga sustava; rak); financijsko ropstvo stanovništva.

Gdje nastaje problem pri rješavanju problema?

Sve što radimo radimo u ime napretka. Nažalost, životna praksa pokazuje da ići

naprijed ne mora biti i pozitivno. Onaj tko korača naprijed može pasti u provaliju. A mi već propadamo u okolišnu provaliju. Suvremeni razvoj počiva na protestantskoj vjeri da je čovjek »gospodar prirode« koji se kroz rad približuje Bogu. (Osvješteniji ljudi promatraju čovjeka manje kao »gospodara prirode«, a više u duhu nauka svetoga Franje: tu je čovjek »brat« drugih živih bića koja žive u skladu s prirodom.) Mnogi smatraju da razvoj donosi ljudima opće blagostanje. Međutim, pokretačka snaga razvoja jest zgrtanje vlastitoga profita, a ne tuđe blagostanje. Sve stvari služe tek kao sredstva za zgrtanje profita. Razvoj se događa na štetu drugih. Primjer: farmaceutske tvrtke zgrnu milijunske iznose nakon panike izazvane pojavom lažne epidemije gripe i masovne prodaje beskorisnih »lijekova«. Manji je problem u masi opljačkanog novca. Veći je problem u nekažnjivosti takvih nezakonitih radnja koje se zbivaju na globalnoj razini. Građane nije opljačkala neka skupina »zaostalih« ljudi. Pljačku vrše *napredne* tvrtke.

Ljudi smatraju da tehnološki razvoj podiže kvalitetu života. U stvarnosti, razvoj može samo podići životni »standard« (više »robe« i »infrastrukture«), ali se previđa cijena napretka. Vrijedi li međunarodnim kreditima zadužiti našu djecu samo zato da bismo mi danas bili izloženiji buci, zagađenosti i brojnim zdravstvenim problemima? Budimo iskreni: svi smo odgovorni za postojeće stanje. Svaki put kada se automobilom vraćamo iz supermarketa, mi aktivno uništavamo okoliš i financijski podupiremo

bogate transnacionalne naftne korporacije. Za skup novac kupujemo gomilu često nepotrebnih proizvoda čiju ambalažu bacamo na smrdljiva odlagališta otpada.

Izjalovljeni pokušaji rješavanja situacije

Danas je većina ljudi svjesna sve češćih klimatskih katastrofa (poplava, suša, požara, otapanja ledenjaka). Međutim, svi pokušaji da se stanje popravi ostaju bezuspješni. Zašto je tako? Navedimo glavne razloge za to.

1. Sama svijest nije dovoljna za popravljivanje stanja. Da bi se praksa mijenjala, ljudi trebaju imati i financijsku motivaciju. Nažalost, zagađivanje je jeftinije od čišćenja zagađenog okoliša. Trovanje je jeftinije od liječenja.

2. Udruge za zaštitu okoliša nisu učinkovite. Zašto? Zato što su neke udruge potkupljene. Osim toga, posljednjih su desetljeća zagađivači, političari i mediji stvorili snažan protuokolišni pokret.

3. Glavni cilj suvremene znanosti jest ostvarivanje profita, a ne otkrivanje istine. Većina znanstvenika prodaje sebe na tržištu. Oni za novac zagovaraju bilo koju znanstvenu ideju ili praksu. Razni dobro plaćeni »okolišni skeptici« pokušavaju »znanstveno dokazati« da je stanje okoliša »zapravo normalno«, te da »javnost ne treba uzbuđivati zbog sitnijih ispuštanja otrova« u vodu, zrak, zemlju i hranu. Velike korporacije financiraju knjige »okolišnih skeptika«.

4. **Pokret** za promicanje potrošačkih interesa nije učinkovit. Zašto? Zato što »demokratsko« zakonodavstvo slijedi logiku profita. Umjesto da se prodaje samo dokazano zdrava hrana,

danas se prodaje sve ono za što navodno nema dokaza da je štetno. Moćne korporacije inzistiraju da ne postoje dokazi da je genetski modificirana i kemijski prerađena hrana štetna po ljudsko zdravlje. Nažalost, zanemaruje se činjenica da opasna hrana ima dugoročno negativan (kumulativan) učinak na zdravlje. Zdravstvene se poteškoće mogu pojaviti godinama nakon korištenja umjetne hrane.

5. Provjera kvalitete suvremenih proizvoda je (a) skupa i (b) nedovoljna. Primjerice, danas se u *p o d z e m n e v o d e* nekontrolirano ispuštaju *stotine tisuća* štetnih sintetičkih kemikalija. A pri analizi gradske vode provjerava se nazočnost samo *nekoliko najčešćih* kemijskih (i bioloških) zagađivača!

6. Okoliš je sve zagađeniji sve većim brojem štetnih tvari. Umjesto da kažnjavaju zagađivače, zakonodavci podižu razinu zakonom dopuštenih otrovnih tvari u zraku, vodi, tlu i hrani.

7. Mediji manipuliraju jezikom. Primjerice, zapadne novine, televizija i političari često nazivaju ljude koji štite prirodu »okolišni radikali« (*environmental radicals*). Zanimljivo je da korporaciju koja ispusti tisuće tona otrova u prirodu *nikada* ne nazivaju »radikalni zagađivač«.

8. Masovnom otpadu »napredne« civilizacije odgovara smeće razbacano po mnogobrojnim infokanalima. Na internetu i mobilnim mrežama te u video-igricama i virtualnim kockarnicama mogu se naći novi ili već korišteni ovisnički sadržaji, proizvodi nasilja i porno-smeće.

Nastavak na sljedećoj stranici →

Izlaz iz turobnoga stanja

Nedvojbeno je da se stanje ubrzano pogoršava i da se ljudska zajednica nalazi na putu u brzom ga samouništenja. Zašto je tako? Naš suvremeni odnos prema okolišu sličan je pušačevu odnosu prema pušenju. S jedne strane, mi smo *svjesni* da je pušenje (zagađivanje okoliša) opasno po naše zdravlje. Osim toga, razni autoriteti od djetinjstva nama *nesvjesno* utvrljuju u glavu da je pušenje (zagađivanje) štetno. Unatoč tome, mi slijedimo svoj *podsvjesni* nagon za uništavanjem te i dalje pušimo i zagađujemo okoliš. Ljudska podsvijest sadrži dva suprotstavljena životinjska nagona. Prvi je snažni nagon za održanjem života (nagon za produžetkom vrste odnosno spolni nagon). Drugi podsvjesni životinjski nagon

jest *smrtni* nagon ili snažni nagon za uništavanjem. Međutim, valja znati da čovjek pristupa uništavanju (predmetâ, drugih ljudi i sebe) ne samo zbog snage nagona, nego i zato što pri uništavanju (puđenju, zagađivanju) osjeća i stanovito *zadovoljstvo*. Nažalost, posljedice tog kratkotrajnog zadovoljstva jesu dugoročno nezadovoljstvo. Danas biti realan znači biti pesimist. Ima li ikakvih pozitivnih izlaza iz opće krize?

Ljudi često nesvjesno isključe svoj mozak »da ne gledaju zla očima«. Međutim, to nije razuman izlaz. »Isključivanje mozga« pred okolišnim problemima upravo je i dovelo do nagomilanih problema. Drugi mogući izlaz jest tvrda vjera da će neka nadnaravna sila riješiti čovjekove probleme. Ljudi obično zazivaju Božji

zahvat kada se nađu u očajnom i bezizlaznom položaju. (Postoji priča o zanimljivom suđenju održanom u konclogoru smrti Auschwitzu. Jedne se noći u logorskoj baraci okupili stariji Židovi i osudili Boga zbog nesprječavanja zla, zbog pasivnog promatranja zločina i zbog šutnje o zločinima.) Naravno, i ovaj je »izlaz« posve nerazuman. Jer ako mi svojom slobodnom voljom stvaramo probleme, zašto bi Netko drugi rješavao te probleme? Možda je najprihvatljiviji treći izlaz: da se čovjek sretno zaljubi. U ljubavi svi problemi (pa i okolišni) odlaze u drugi plan, a ljubav dolazi u prvi plan. Međutim, i ovaj je izlaz nerazuman. Naime, ljubav je dvosmjernan odnos. Osim toga, za ljubav nije dovoljna čovjekova volja da se zaljubi.

Da zaključimo:

suvremeni tehnološki napredak *nužno* uzrokuje okolišni nazadak. Možda je pravo rješenje naznačeno na jednom međunarodnom skupu posvećenom zaštiti okoliša. Na skupu je jedan izlagač ustvrdio da dalmatinsko zaleđe sadrži možda najveće zalihe pitke vode u Europi. Izlaganje je završio riječima (koje navodim po sjećanju): »Što trebamo učiniti da očuvamo tu pitku vodu? Ne trebamo činiti ništa. Jer gdje god suvremeni čovjek nešto čini, on stvara probleme i nepovratno zagađuje prirodu«.

Zvuči smiješno, ali je istinito. Možda trebamo ostati svjesni stvarnoga stanja, a ipak gledati svijet sa smiješne strane.

Anto Knežević

DIVLJA DEPONIJA DONJI SVILAJ

Asmer Kršić

Pored samog magistralnog puta Odžak - Bosanski Brod, sa lijeve strane prije mosta, nalazi se još jedna u nizu divljih deponija smeća. Obzirom da obrađujemo jednu po jednu deponiju u svakom broju, tako je i ova našla zasluženost mjesto u našem Eko biltenu. Da apsurd bude još veći, pored deponije nalazi se prelijepa bara(jezerce) koja obiluje svakojakim biljnim i životinjskim vrstama. U nju se istaču razna iskorištena ulja, goriva, mazuti i tko zna šta sve ne. No bez detaljne analize vode te uzoraka tla nikada nećemo saznati šta tamo ima. Sve dok se ne zaustavi nelegalno odlaganje otpada, propadat će nam ovakve ljepote koje možemo ostaviti i svojim potomcima.

XD AUTO NA ELEKTRIČNI POGON

Znate li da postoje automobili koji pri svom radu ne izgaraju fosilna goriva, ne stvaraju buku i ne izbacuju u atmosferu otrovne ispušne plinove? Kod ovih automobila se umjesto izgaranja fosilnih goriva za pogon koristi električna energija. Baterije, koje su glavni izvor energije koriste se za napajanje elektromotora, kojim se pokreće automobil. Vjerovali ili ne, sve je počelo u 19. stoljeću kad je Robert Anderson, škotski biznismen, osmislio vozilo (k o č i j u) p o k r e t a n o elektromotorom, koje je više manje nalikovalo vozilima koja su se projektirala u to vrijeme. Ovaj izum je došao prije izuma i usavršavanja vozila koja su se pokretala na benzin i dizel. Prvi „pravi“ automobil koji je konstruirao dr. Ferdinand Porsche bio je pokretan elektromotorom. U početku se na svaki pogonski kotač postavljao elektromotor s baterijom, jer su baterije bile malog kapaciteta. Usavršavanjem baterija i povećanjem njihovog kapaciteta pomoću centralne baterije pokretali su se elektromotori na pogonskim kotačima, a kasnije su se centralnom baterijom i elektromotorom s odgovarajućim prijenosnim mehanizmom pokretali pogonski kotači. Do dvadesetih godina 19. stoljeća vozila pokretana elektromotorima nisu imala alternative iako se radilo i na razvoju automobila s unutarnjim izgaranjem. Nažalost, nije se uspijevalo povećati kapacitet baterija, pa je stoga domet ovih vozila bio mali (do dvadesetak kilometara), a za punjenje baterija je trebalo nekoliko sati. Skupa proizvodnja i skladištenje baterija, vrijeme punjenja, te malena autonomija ovakvih vozila uvelike su doprinijela padu njihove popularnosti. Boljim prometnicama među gradovima i potrebom za dužim putovanjima, razvojem i usavršavanjem vozila pokretanih benzinskim i dizelskim agregatima, pronalaskom nafte u Texasu sve više su potiskivana vozila pokretana elektromotorima. Do tridesetih godina 19. stoljeća proizvodnja vozila pokretanih elektromotorima potpuno je izumrla. Masovna proizvodnja automobila s unutarnjim izgaranjem smanjuje njihovu cijenu (Ford) pa vozila na benzin i dizel postaju mnogo jeftinija alternativa od električnih.

U godinama koje slijede radi se na razvoju i usavršavanju vozila pokretanih benzinskim i dizel agregatima, na smanjenju potrošnje goriva i smanjenju emisije CO₂ u ispušnim plinovima. No usprkos tome, milijuni vozila koja se svakodnevno kreću cestama diljem zemaljske kugle zagađuju zrak koji udišemo i značajno doprinose stvaranju efekta staklene bašte. Devedesetih godina ponovno se počinje raditi na automobilima na električni pogon, jer su prije svega američki regulatori donijeli nekoliko zakona koji se odnose na ekološki čistije automobile kroz smanjenje emisije ispušnih plinova. U Kaliforniji su 1990. donijeli zakon kojim je zahtijevano da 10% od ukupnog broja proizvedenih automobila moraju biti ZEV (Zero Emission Vehicle) automobili koji ne zagađuju zrak. Kao rezultat toga su se pojavili automobili na hibridni pogon. Ovi automobili, osim benzinskih ili dizelskih agregata, imaju i elektromotore. Ova vozila u gradu za pogon koriste elektromotor, a izvan grada benzinski ili dizelski agregat istovremeno puneći baterije za pogon elektromotora.

Osim automobila na hibridni pogon razvijaju se i automobili pokretani isključivo elektromotorima. Kod ovih automobila, kao što je već napisano, baterije, koje su glavni izvor energije, koriste se za napajanje elektromotora kojim se pokreće automobil. Zato se i komponente ovih automobila bitno razlikuju od komponenti automobila s unutarnjim izgaranjem. Ovi automobili najčešće imaju tri osnovne komponente: bateriju, kontroler i elektromotor. Papučica gasa kod ovih automobila je spojena na potencijometar koji preko kontrolera određuje količinu energije koju će elektromotor povući iz baterije. U posljednjih nekoliko godina dosta se napravilo na razvoju ovih automobila pa se i na sajmovima automobila često mogu vidjeti automobili pokretani elektromotorom kao alternativno rješenje. Nažalost, kako nema masovne proizvodnje ovih vozila, njihova cijena je daleko veća od cijene automobila koji za pogon koriste motore s

unutarnjim izgaranjem.

Nedavno je i u Hrvatskoj predstavljen prototip automobila na električni pogon. Prototip pod nazivom XD plod je domaće pameti. Ovaj automobil je potpuno razvijen na računalu, a posebice njegova karoserija koja je stvorena bez klasičnog dugotrajnog i mukotpnog ručnog modeliranja. Radi sigurnosti i pouzdanosti, u XD su ugrađene baterije najnovije tehnologije: litijsko-željezno-fosfatne. One su nezapaljive i manje se griju od ostalih. Vrijeme punjenja, ako su uključene u standardne kućne utičnice (220V), ovisi o jakosti struje (mjeri se u amperima). Na onoj standardnoj koju kontrolira osigurač od 10 do 16 ampera, punjenje prazne baterije do njenog punog kapaciteta trajat će oko 8 sati, a najčešće dopunjavanje s 20 do 30 posto kapaciteta do 80 posto kapaciteta trajat će 3 do 4 sata. Punjenje baterija XD-a izvorom struje jakosti 32 ampera trajat će upola manje. Ono što je zanimljivo kod električnih automobila je veliki zakretni moment i velika ubrzanja. Zakretni moment kod današnjih automobila pokretanih elektromotorima kreće se i do 1084 Nm već pri samom pokretanju, a ubrzanjem od 2.5 sekunde od 0 do 100 km/h, kao što bolji poznavaoči automobila znaju, mogu se pohvaliti samo najsnažniji sportski automobili. XD ima zakretni moment od 360 Nm već u trenutku pokretanja, a ubrzanjem od 6,6 sekundi od 0 do 100 km/h može se ovaj automobil uspoređivati sa snažnijim automobilima pokretanim benzinskim i dizelskim agregatima. Maksimalna brzina

ovog automobila ograničena je elektronski na 130 km/h.

Dorađivanje XD-a i njegova prilagodba masovnoj proizvodnji, prema predviđanju njegovih projekata, trebala bi trajati najmanje godinu dana. Pri tom bi se glavni dio projektnih poslova odnosio na razvoj pogona na svim kotačima. Tako bi kupci trebali moći birati XD s prednjim ili stražnjim pogonom, odnosno s pogonom na sva četiri kotača. U serijskoj proizvodnji taj automobil bi trebao u cijelosti biti hrvatski proizvod. Vozač je u sredini, a malo iza njega, bočno, postavljena su dva sjedala, što svima omogućuje iznimnu udobnost. Široka vrata otvaraju gotovo cijelu kabinu, pa su ulazak i sjedanje na sjedala veoma lagani i nesmetani. Pored toga, tako oblikovana vrata olakšavaju ulazak i izlazak po kiši, stvarajući nadstrešnicu.

Tri sjedala postavljena u obliku slova Y omogućuju obilje prostora, kako vozaču tako i putnicima. Vozač je smješten naprijed u sredini kabine, a putnici postrance iza njega. S obzirom da ispred putnika nema sjedala, prostor koji putnici imaju na raspolaganju za noge može se naći samo u limuzinama. Vozačevo sjedalo, koje je smješteno u sredini kabine može se zakrenuti kako bi se vozaču olakšao ulazak ili izlazak iz automobila. Na kraju, ostaje nam nada da bi ovakvi automobili uskoro mogli postati i cijenom pristupačni, pa da svoje potrebe za kretanjem možemo zadovoljiti bez buke i štetnog utjecaja na okoliš u kome živimo!

Ilica Vidović

Poštovani gospodine načelniče

Vjerujemo da imate ovu informaciju, ali, ipak, da Vas podsjetimo: 15.10.2010., negdje iza 16 sati, pored zgrade tzv. „Našeg doma“

iz čista mira, ničim izazvano, bez dokazanog, biljkama svojstvenog, podmuklog, protuljudskog djelovanja, odsječeno je drvo. Drvo pripada vrsti Platan, Javorolisi platan (*Platanus acerifolium*), otporno je na otrovne plinove i prašinu u zraku, pa se iz tih razloga smatra vrstom koja je pogodna za uzgoj u gradskim uvjetima. Na cijeloj našoj općini primjerci ovog drveta mogu se na prste izbrojati.

Iz mnoštva kontradiktornih izjava koje smo dobili, i od sudionika ovog nesvakidašnjeg „drvocida“, i od nadležnih „odbrambenih“ organa, izdvojili smo najvjerodostojnije i logičnim nam se čini sljedeći scenarij (koji, naravno, ne mora biti tačan) ovog eko-masakra: uklanjanje drveta zatražila je vlasnica obližnje zlatarnice, Taiba Osmanović, iz razloga, što nametnici iz krošnje uznemiravaju nju i njezine mušterije; rušenje drveta usmeno je odobrila Zlata Mujan, viši samostalni referent za općinske objekte i infrastrukturu, a privatne osobe, motornom pilom, odsjekle su drvo i uklonile ostatke. (Zaista bismo željeli da nas neko razuvjeri, da je jedno drvo moralo biti uklonjeno samo iz ovako bizarnih razloga. Koji stepen debilnosti treba imati, pa i pomisliti da jedno lijepo, zdravo drvo treba uništiti samo zato što ga nastanjuju bube, mušice, baje. Halooo, pa one nemaju ozidane kuće da u njima žive! Drvo je njihovo prirodno stanište, i insekti imaju svoju svrhu i smisao na ovome svijetu, često jasniji nego mnogi dvonožac u ovome gradu!)

Gospodine načelniče, zar vi doista vjerujete da neki ljudi u ovom mjestu, a u kojemu ste Vi PRVI čovjek, imaju pravo na drskost bez kraja i bahatost do iznemoglosti? U ovom slučaju Vi se morate odrediti u jednoj jednostavnoj ali bitnoj stvari, u onoj, u kojoj se određuje svaki čovjek koji drži do sebe: Jeste li Vi na strani moćnih, bahatih, drskih, urbičnih, drvocidnih, koji ne poštuju ni ljudske ni božje zakone, ili na strani nas običnih, skromnih, bogobojaznih, onih, koji svoju „slabost“ pretvaraju u neutaživu potrebu da im mjesto izgleda lijepo i uljuđeno?

I može li jedna osoba, pa zvala se ona i Zlata Mujan, samostalno odlučiti o tome koje drvo je za sječu, a koje ima tu sreću da preživi?

(Rezultat njezinog „visokog samostalnog referiranja“ je i nedavno odsječena lipa stara 40 godina!) Gdje su tu arhitekti, ekolozi, relevantne udruge – treba li uzeti u obzir i njihovo mišljenje?

A ako nema njih, e onda, gospodine načelniče, mora se poštovati općinska hijerarhija, a Vi ste tu gazda, šef, The Boss! U nekim mitologijama, kada se odsiječe sjeno-vito drvo, egzekutor je dužan na njegovom panju žrtvovati kokošku. Hoćete li u ovom, tako očito neodgovornom, drskom, kriminalnom slučaju biti sankcioniranja odgovornih, može li se pronaći ta, metaforički rečeno, žrtvena kokoš?

Gospodine načelniče, mi razumijemo, u kakvom okruženju radite. Vjerujte da Vaša djela, po onoj izreci, „važemo utegom okolnosti u kojima djelujete“. Imajući u vidu više teške okolnosti nego skromna Vam djela, pozivamo Vas da nas, u idućem, novogodišnjem broju Biltene, za blag dane obradujete Vašim odgovorima. Očekujemo, naravno, iskrene odgovore, pa makar oni išli u onom smjeru (po primjeru čileanskih rudara, koji svoju priču prodaju Hollywoodu za debele novce), da našoj općini ne preostaje ništa drugo nego Hollywoodu prodati autorska prava na imbecilnost. Pa da, brate, živimo ko hadžije!

DPP „LIPA“ ODŽAK

Srdačno odsječno
Vas pozdravljamo

Zisko Kid OBRAČUN KOD O.K. ZLATARE

PLATANA, JAVOROLISNI PLATAN (*Platanus acerifolium*)

Opće karakteristike

Visoko drvo, širokih listova i prekrasne krošnje.
Raste na aluvijalnom tlu.

Porijeklo

Ovakvo jedno drvo 1984. godine, pored zgrade u kojoj je stanovao, posadio je skroman, dobronamjeran građanin da uprismoj urbano sivilo, iskreno se nadajući da će ga drvo nadživjeti te uljepšavati ambijent mnogim generacijama poslije njega.

Starost

Može doživjeti i 500 godina. Fascinantna je pomisao, kao da si osjetio vječnost, da bi se neko za 500 godina mogao odmarati u sjeni drveta pod kojim si i sam sjedio.

ZLATARA (*Domus aurum*)

Opće karakteristike

Arhitektonski imbecilna, četvrtasta nastamba s rešetkama.
Naraste preko noći. Na državnom tlu.

Porijeklo

Iznikla poslije rata malverzacijskim procesima na javnom, državnom zemljištu kao čedo nezasićene pohlepe arogantna i neodgovorna građanina. I briga ga da li će ga nadživjeti, zna da hoće, jer sugrađane drži za obične budale.

Čast

Kad jednom prodaš čast, nema tog zlata kojim je više možeš otkupiti, pa makar ga 500 godina skupljao.

Nosili su motorku opasno nisko...

Došli su tiho, poslije radnog vremena. Pogled na njihovu prokletu nisko spuštenu motorku oduzimao je dah i ledio krv u žilama. U zraku se osjećao miris bureka pomiješan s vonjem kanalizacije. Tišina se mogla rezati motorkom. Opisujući polumjesec, polagano su se rasporedili prema platani. Zlokočno je zapjevala Seka Aleksić iz obližnjeg kafića. Njih četvorica sami s motorkom protiv goropadnog platana koji nije uzmičao! Doduše, nemojmo se lagati, imali su i traktor iza sebe. Upalili su motorku hladnokrvno, kao da pale smeće u Vrbovcu. Dovoljan je bio jedan rez i platan se rastavio od svog panja. Tako prolaze svi oni koji štite nametnike.

Krvoločne mušice iz krošnje razbježale su se posvuda po townu. Nikada više te opake, krvožedne, antihumane nemani bez srca i duše neće napastovati nemoćnu vlasnicu zlatara & njezinu femili.

Plaćenici su natovarili svoj plijen na traktor i odvezli se kroz zabranu.

The End

KALENDAR ZNAČAJNIH DATUMA

- 03.11.
SVJETSKI DAN ČISTOG
ZRAKA
- 15.11.
MEĐUNARODNI DAN
PJEŠAČENJA
- 16.11.
MEĐUNARODNI DAN
TOLERANCIJE
- 17.11.
DAN EKOLOŠKOG POKRETA
- 20.11.
MEĐUNARODNI DAN PRAVA
DJETETA
- 23.11.
SVJETSKI HUMANITARNI
DAN
- 25.11.
DAN DRŽAVNOSTI BOSNE I
HERCEGOVINE
- 05.12.
DAN DOBROVOLJNOG RADA
ZA EKOLOŠKI I DRUŠTVENI
NAPREDAK
- 10.12.
DAN LJUDSKIH PRAVA
- 11.12.
SVJETSKI DAN PLANINA
- 29.12.
MEĐUNARODNI DAN
BIOLOŠKE RAZNOLIKOLISTI

PLAN RADA DRUŠTVA

07.11.2010.g.

MARTINJE U KUTJEVU

- prijava:..... do 03.11.2010.g.
- organizatori: Sejdić Hasan (063 139 346) i Krpan Jela (031762860)

15.-18.11.2010.g.

Kolona sjećanja za VUKOVAR

- organizatori:..... Blažević Ivcan (063 864 523) i Lubina Ivo (063 360 363)

28.11.2010.g.

NINO Š 287 m - kružno

- vrijeme i mjesto polaska : 11.00 sati, izletišta Radilj
- organizatori:..... Kovačević Blaž (091 597 66 13) i Rašić Nada (098162 4747)

12.12.2010.g.

BRUSNICA - kružno

- vrijeme i mjesto polaska : 11.00 sati, škola u Vrbovcu
- organizatori:..... Terzić Zile (063 526 320) i Kovačević Jasna (063 360 002)